

DAGKRANT

Congres juni 2025

Praktische informatie	3
Rectificaties op de congreskrant	5
Agenda.....	6
Omgangsregels.....	7
Moties	8
1. Geen Big Mac, wel Big Tech?.....	10
2. Vrij(heid) met Ketu Koti	12
3. Neem het voortouw: keer het rechts-populistische tij!	14
4. GroenLinks en PvdA: progressief samen in Europa.....	16
5. Ecosocialistische idealen als grondbeginselen voor de nieuwe partij	18
6. Ledendemocratie: de basis van onze (nieuwe) partij	20
7. Transparant leiderschap en open lijsttrekkersverkiezingen	21
8. Leden aan zet: bouw de nieuwe partij van onderop	22
9. De nieuwe beginselen zijn van ons	24
10. Kies de ideologische koers weloverwogen	26
11. RoodGroen: Samen uit & samen thuis	28
12. Keerpunt '25 - vorm een links-progressief blok	30
13. We zingen de Internationale weer!	32
14. Open en inclusieve partijcultuur.....	33
15. Aan de slag met een nieuwe partijcultuur	35
16. Duidelijke taal	37
17. Going out with a bang! – een afscheid in stijl	38

Praktische informatie

45e GroenLinks-congres / 21 juni 2025 / NBC Congrescentrum Nieuwegein / Start livestream: 10.20 uur / De livestream is te volgen via de groenlinks.nl/live of voor een livestream met ondertiteling groenlinks.nl/ondertiteling.

Organisatie congres

Het congres is georganiseerd door het partijbestuur. De orde van het congres is de verantwoordelijkheid van het congrespresidium. De leden van het presidium zijn: Jaap van der Heijden (voorzitter), Coos Hoebe, Jessica Kips, Rik van der Laan, Willemijn Ruberg, Werenfried Spit en Beatrijs Erends.

Livestream

De livestream is te volgen via de groenlinks.nl/live of voor een livestream met ondertiteling groenlinks.nl/ondertiteling.

Meerdere congressen op een dag

Er zijn die dag meerdere congressen. Naast het GroenLinks-congres is er gelijktijdig ook een congres van de PvdA. In de middag start om 14.15 uur ons gezamenlijk congres. De livestream voor het gezamenlijke congres is groenlinkspvda.nl/live.

Hoe werkt het stemmen

Zowel vanuit Nieuwegein als thuis kun je digitaal stemmen. Stemmen gaat via een stemtool ([link naar digitale stemtool](#)). In de mail met je stemcode staan instructies. Op 18 juni heb je een mail ontvangen met de inlogcode voor de stemtool. De titel van die mail is: *Jouw stemcode voor het congres op 21 juni - bewaar deze mail goed*. Die inlogcode is pas op 21 juni bruikbaar en geldt ook voor het GroenLinks-PvdA congres.

Ondertiteling en ringleiding

Het congres is ook te volgen met ondertiteling. In de congreszaal is deze op de schermen te zien. In de Grand Hall zijn rechts voorin de zaal plekken gereserveerd voor wie het nodig heeft dichtbij te zitten. En bij de informatiebalie kun je ringleiding ophalen. Uiteraard is de ondertiteling ook te volgen via de livestream. Als je het congres vanuit huis volgt, kun je daarvoor een aparte livestream aanzetten. Deze is te vinden groenlinks.nl/live. Heb je vragen over het gebruik van de ringleiding en ondertiteling of wil je meer weten over deze techniek, stuur dan een mailtje naar congres@groenlinkspvda.nl.

Heb ik stemrecht?

Je hebt stemrecht als je op 21 juni minimaal drie maanden lid bent van GroenLinks en als je contributie betaald is.

Ik wil me graag goed voorbereiden op het congres. Tips?

- Je hebt een internetverbinding en een smartphone, tablet of computer nodig;
- In de congreskrant ([hier op de website](#)) staat beschreven waar we over stemmen en hoe het stemmen in zijn werk gaat;
- Aanvullende informatie over de moties vind je in deze dagkrant;

- Op 18 juni heb je een mail ontvangen met de inlogcode voor de stemtool. De titel van die mail is: *Jouw stemcode voor het congres op 21 juni - bewaar deze mail goed*. Die inlogcode is pas op 21 juni bruikbaar.

Rectificaties op de congreskrant

- In de eerste publicatie van de congreskrant miste het onderdeel 'voordracht leden congrespresidium'. Dit is toegevoegd op pagina 25 en 26 van de huidige publicatie;
- De livestream is te volgen via groenlinks.nl/live. Voor een livestream met ondertiteling kun je terecht op groenlinks.nl/ondertiteling. In de congreskrant werd verwezen naar de YouTube-pagina van GroenLinks-PvdA.
- Het kopje 'schrijftolk en ringleiding' op pagina 17 van de congreskrant is op basis van de actualiteit aangepast.
- De juiste starttijd van het gezamenlijk congres is 14.15 uur. In de eerste publicatie van de congreskrant stond 15.15 uur.

Agenda

- 10:30 Start congres: welkom, uitleg over het congres
 - Speech Minne van der Mast, voorzitter Dwars
 - Gesprek met Lilianne Ploumen en Jesse Klaver
- 10:45 Start formele vergadering
 - Teststemming, uitleg over stemmingen
 - Vaststellen orde van het congres
 - Reglementswijzigingen
 - Vaststellen jaarrekening 2024
 - Verantwoordingen
- 11:05 Benoemingen en afscheid van
 - Afgevaardigden naar het congres van de Europese Groene partij
 - Presidium en intern kandidatencommissie
 - Toezichtraad
 - Partijbestuur
- 11:35 Moties
- 13:13 Afsluiting GroenLinks congres, en door naar GroenLinks-PvdA congres

Omgangsregels

We zitten in drukke tijden, waarin veel speelt. Op het congres vieren we de partij en ledendemocratie. Daarbij is gelijkwaardigheid van elk lid een belangrijk uitgangspunt. We erkennen en waarderen verschillen, en ondersteunen elkaar waar nodig zodat iedereen volwaardig mee kan doen.

Om samen een open, veilige en respectvolle sfeer te creëren, spreken we een paar basisprincipes af. Iedereen draagt verantwoordelijkheid voor het naleven ervan, en we helpen elkaar om daarop aanspreekbaar te zijn.

- We voeren het gesprek met respect en empathie. Verschillen van mening horen erbij, maar we richten ons op de inhoud – niet op de persoon. Confrontatie mag er zijn, maar is nooit een doel op zich
- We erkennen dat politieke discussies persoonlijk kunnen zijn, omdat ze raken aan ieders ervaringen en achtergrond. Daarom kiezen we onze woorden zorgvuldig en met aandacht voor hoe deze kunnen overkomen
- We houden ruimte voor het mogen afwijken van de groepsnormen en meerderheidsopvattingen. Ook als je elkaar niet begrijpt of een perspectief niet deelt, blijf je respectvol
- Als omstander heb je een belangrijke rol: spreek elkaar op een respectvolle manier aan als grenzen worden overschreden

Let een beetje op elkaar. Maak bijvoorbeeld een praatje met iemand die je niet kent. Maar bovenal: geniet van de dag en van het goede gezelschap op 21 juni, en laat je horen!

Vertrouwenspersonen

Wij zetten ons er als GroenLinks voor in om een veilige omgeving te creëren voor iedereen die bij en voor ons werkt, om daarmee ongewenste omgangsvormen en integriteitsschendingen zoveel mogelijk te voorkomen. Maar waar mensen samenwerken kan het echter altijd gebeuren dat iemand over een grens van een ander heengaat.

Wist je dat er ook landelijke vertrouwenspersonen beschikbaar zijn? Zij staan klaar als je in de partij tegen een kwestie aan loopt waar je mee zit, en je komt via de bekende wegen niet verder of het voelt niet veilig om datgene waar je mee zit intern te bespreken. De contactgegevens van de vertrouwenspersonen vind je [op de website onder sociale veiligheid en integriteit](#).

Moties

Over de volgende moties wordt op dit congres gestemd:

1. Geen Big Mac, wel Big Tech?

Indiener: Wouter Tempee

Advies: Omarmen

2. Vrij(heid) met Ketu Koti

Indiener: Riiziane Golamun

Advies: Omarmen

3. Neem het voortouw: keer het rechts-populistische tij!

Indiener: Hugo van Liempd

Advies: Omarmen

4. GroenLinks en PvdA: progressief samen in Europa

Indiener: Marieke Schouten

Advies: Ontraden

5. Ecosocialistische idealen als grondbeginselen voor de nieuwe partij

Indiener: Quirijn Lokker

Advies: Oordeel congres

6. Ledendemocratie: de basis van onze (nieuwe) partij

Indiener: Marene Elgershuizen

Advies: Oordeel congres

7. Transparant leiderschap en open lijsttrekkersverkiezingen

Indiener: Wiebe Westerhof

Advies: Oordeel congres

8. Leden aan zet: bouw de nieuwe partij van onderop

Indiener: Vincent Thepass

Advies: Omarmen

9. De nieuwe beginselen zijn van ons

Indiener: Julia Matser

Advies: Omarmen

10. Kies de ideologische koers weloverwogen

Indiener: Farah Bijl

Advies: Omarmen

11. RoodGroen: samen uit & samen thuis

Indiener: Annerijn Vink

Advies: Omarmen

12. Keerpunt '25 - vorm een links-progressief blok

Indiener: Vincent Heerink

Advies: Omarmen

13. We zingen de Internationale weer!

Indiener: Stephan Grootjans

Advies: Ontraden

14. Open en inclusieve partijcultuur

Indiener: Ralien Bekkers

Advies: Oordeel congres

15. Aan de slag met een nieuwe partijcultuur

Indiener: Floor van der Zel

Advies: Omarmen

16. Duidelijke taal

Indiener: Esther Postema

Advies: Omarmen

17. Going out with a bang! - een afscheid in stijl

Indiener: Ashley North

Advies: Omarmen

1. Geen Big Mac, wel Big Tech?

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Fastfood verslavend is (“van te veel word je ziek”), het gebruik van ICT zoals geserveerd en gepromoot door Amerikaanse Big Tech bedrijven verslavend is (“van te veel word je afhankelijk”);
- Het gebruik van “fastfood tech” een hoge prijs heeft: namelijk de prijs van het overdragen van (Europese) autonomie, digitale zelfbeschikking, operationele weerbaarheid, gebruiksgegevens en persoonlijke data;
- Weinig mensen zich realiseren dat 80 tot 90 procent van de digitale infrastructuur zoals diepzee internet kabels, cloud computing, en digitale communicatiemiddelen van niet-Europese spelers is, hoofdzakelijk Amerikaanse;
- GroenLinks en PvdA voor het dagelijks functioneren vrijwel volledig afhankelijk zijn van de big tech, zoals Microsoft en Meta voor onze interne en externe communicatie;
- De waarden en businessmodellen van Big Tech diametraal staan tegenover de waarden van GroenLinks en PvdA, verwoord in het vele werk van onder andere Kim van Sparrentak in het Europees Parlement, Barbara Kathmann in de Tweede Kamer en Elisabeth IJmker in de gemeenteraad van Amsterdam;
- Met het aantreden van de regering Trump, de VS geen betrouwbare of voorspelbare bondgenoot meer is, een zeer agressieve en onvoorspelbare handelspolitiek richting hun nauwe bondgenoten voert, en een regering is geworden die er op uit lijkt te zijn om organisaties die ze niet sympathiek of onbelangrijk vinden op oneigenlijke wijze grote schade te berokkenen;
- De scheidslijn tussen Big Tech en de regering Trump steeds dunner wordt, waarbij de regering Trump herhaaldelijk heeft aangegeven Big Tech te zullen inzetten voor het nastreven van politieke doeleinden (denk aan: het voorkomen dat Oekraïne toegang had tot StarLink, het Space X bedrijf van Elon Musk);

OVERWEGENDE DAT:

- Er een unieke kans is om de ongewenste afhankelijkheid van Big Tech te dumpen;
- Voor het bereiken van kiezers het gebruik van Big Tech door GroenLinks en PvdA niet op voorhand volledig moet worden uitgesloten;
- Er steeds meer Europese alternatieven zijn voor Big Tech, die prima bij onze waarden passen;
- Een gecontroleerde en uitvoerbare exit-strategie van groot belang is, met als doel “ont-amerikaniseren” (zo mogelijk volledig onafhankelijk maken van en loskoppelen van het gebruik van Amerikaanse ICT);
- Net zoals vegetarische lunches op dit congres, ook voor digitaal “practice what you preach” moet gelden;

SPREEKT UIT DAT:

- GroenLinks en PvdA, hun rechtsopvolger(s), partijbureau’s, afdelingen, netwerken, politici en gelieerde stichtingen (vanaf hier: GroenLinks-PvdA) in samenwerking met kennishouders binnen de partij op zoek gaat naar Europese en groene alternatieven die bij onze waarden passen;

- GroenLinks-PvdA binnen twee jaar geen gebruik meer maakt van Big Tech of andere niet-Europese diensten voor interne bedrijfsvoering;
- GroenLinks-PvdA binnen een jaar voor communicatie en interactie met leden de niet- Big Tech alternatieven als eerste en geprefereerde opties benoemt en gebruikt;
- GroenLinks-PvdA binnen een half jaar leden en geïnteresseerden niet meer oproept om hun gebruiksgegevens aan niet-Europese bedrijven te geven, maar in plaats daarvan Europese alternatieven gebruikt die passen bij onze waarden;
- GroenLinks-PvdA alleen nog voor campagnedoelinden gebruik mag maken van Big Tech of andere Amerikaanse diensten, maar dan wel onder een streng regime waarover publieke verantwoording wordt afgelegd;
- De partijbesturen en partijbureaus van GroenLinks-PvdA bij het overgaan naar Europese alternatieven leden, netwerken en onze politieke ambtsdragers daarbij ondersteuning bieden, zodanig dat geborgd is dat ook zij de overstap naar gebruik van Europese alternatieven kunnen maken;
- De partijbesturen en partijbureaus van GroenLinks-PvdA de adviezen van de kennishouders binnen de partij over deze materie als zeer zwaarwegend zullen meenemen.

INDIENER:

Wouter Teepe c.s.

ADVIES – OMARMEN:

Het partijbestuur ondersteunt de oproep om zo min mogelijk gebruik te maken van Big Tech en zo snel mogelijk over te stappen op alternatieve ICT-systemen. Wij pleiten in het Europees Parlement en de Tweede Kamer al lange tijd voor veel strengere regulering van sociale media en andere Big Tech bedrijven.

De overstap naar alternatieven is echter wel complex. De alternatieven voor Amerikaanse systemen voor interne bedrijfsvoering zijn op dit moment beperkt. Een overstap naar alternatieve systemen is afhankelijk van voldoende kwalitatief goed en veilig aanbod. Het is daardoor mogelijk dat een overstap langer duurt.

Ook de keuze om wel of niet actief te blijven op sociale media als Facebook en X is een groot dilemma. Wij maken ons grote zorgen over de hoeveelheid haat en nepnieuws op X en over de manier waarop Elon Musk in Europa ook verkiezingen probeert te beïnvloeden. Dit is een belangrijke reden waarom GroenLinks-PvdA ook actief is geworden op belangrijke alternatieve netwerken als BlueSky en Mastodon. Omdat nog steeds een groep mensen deze sociale media gebruikt om het nieuws te volgen en contact met onze politici te zoeken, en we het platform niet volledig aan rechts willen overlaten, hebben we tot nu toe niet de stap gezet om te stoppen met bijvoorbeeld ons account op X.

Net als de indiener vinden wij ook dat we deze argumenten steeds opnieuw moeten wegen en hier transparant over moeten zijn.

2. Vrij(heid) met Ketī Kotī

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- GroenLinks-PvdA samen met andere politieke partijen op 8 juli 2021 in de Tweede Kamer middels een motie heeft opgeroepen dat 1 juli 2022, Ketī Kotī, een nationale herdenking en feestdag wordt (Kamerstuk: 30950-253);
- GroenLinks Amsterdam, PvdA Amsterdam, PvdA Castricum, PvdA Den Haag en PvdA Utrecht in 2021 de petitie 'Wij geven onze werknemers vrij op 1 juli', van Nederland Wordt Beter, The Black Archives en FunX hebben ondertekend, die oproept om 1 juli, Ketī Kotī, te verankeren als nationale feest- en herdenkingsdag;
- In 2021 de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht (G4) pleitten in een gezamenlijke brief naar het Rijk voor een nationale feestdag voor Ketī Kotī op 1 juli, een herdenkingsdag die in het teken staat van de afschaffing van de slavernij;
- Op 25 maart 2025, de Internationale Dag ter Herinnering aan de Slavenhandel en de Afschaffing ervan, de Haagse fracties van GroenLinks en de PvdA samen met andere politieke partijen opnieuw hebben aangedrongen bij het stadsbestuur om werk te maken van dit voornemen van de G4;
- Ketī Kotī voor het landelijke bureau GroenLinks een betaalde vrije dag is en de GroenLinks-PvdA Tweede Kamerfractie middels twee keuzedagen de mogelijkheid heeft om Ketī Kotī als doorbetaalde vrije dag op te nemen;

OVERWEGENDE DAT:

- Het instellen van 1 juli als nationale herdenking en feestdag van belang is om een speciale dag te maken voor bezinning, dialoog en brede aandacht voor het gedeelde verleden in de Nederlandse samenleving;
- Gedurende lange tijd een roep uit de samenleving is om van 1 juli een nationale herdenking en feestdag te maken;
- De 1 juli vrij-campagne door meer dan 65.000 Nederlanders is ondertekend en een beroep doet op zowel de overheid als de werkgevers om bij te dragen aan een respectvolle en waardige herdenkingsdag die alle Nederlanders de kans biedt om gezamenlijk te herdenken en vieren;
- Het vallen onder een CAO geen belemmering vormt voor het toevoegen van een betaalde vrije dag, omdat alle maatregelen die een werkgever instelt ter bevordering van het welzijn van de werknemers toegevoegd kunnen worden aan het beleid;

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- Te blijven lobbyen totdat 1 juli een officiële feest- en herdenkingsdag is;
- Hier gevolg aan te geven door in gesprek te gaan over het vastleggen van 1 juli als een betaalde vrije dag in het personeelsbeleid totdat het een nationale feestdag is;
- De lokale GroenLinks en PvdA afdelingen aan te moedigen hetzelfde te doen.

INDIENER:

Riiziane Golamun c.s.

ADVIES – OMARMEN:

De motie sluit goed aan bij de ambitie en de inzet van het partijbestuur. Het partijbestuur heeft in onze partij herhaaldelijk aandacht gevraagd voor het belang van herdenking en viering op 1 juli en we zullen ons daarvoor blijven inzetten.

Voor veel mensen is de herdenking en viering op 1 juli een belangrijk moment. Door van deze dag een erkende nationale herdenkings- en feestdag te maken, kunnen we als samenleving – in verbondenheid met de Caribische delen van het Koninkrijk en met Suriname – op een waardige wijze stil staan bij de verschrikkingen van de slavernij en het leed en lot van de tot slaaf gemaakte mensen en hun nazaten. Het blijft uiteraard altijd aan werknemers en werkgevers om onderling de precieze arbeidsvoorwaarden te maken. Voor medewerkers van het GroenLinks-partijbureau is 1 juli al een vrije dag.

3. Neem het voortouw: keer het rechts-populistische tij!

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Er een duidelijke strategie is van rechts-populistische krachten/groepen/partijen, om zondebokken aan te wijzen en zo verdeeldheid, angst en haat te zaaien.
- Binnen deze strategie o. a. asielzoekers en migranten onterecht aangewezen worden als oorzaak van problemen (zondebokken) die mensen ervaren op het gebied van wonen, zorg, onderwijs enz.
- Deze "zondebok politiek" fungeert als een afleidingsmanoeuvre, waardoor de echte boosdoeners hun gang kunnen blijven gaan: De krachten die verdienmodellen hanteren om winst omwille van de winst te maken en zich niks gelegen laten liggen aan waarden die ten dienste staan van ons gemeenschappelijk welzijn.
- Populisten zich weliswaar beroepen op een "sociale agenda", maar in feite een economie steunen die werkt voor de rijken en niet voor hun kiezers – laat staan voor de armen, de zwakkeren en de aarde.
- Populisten zich voordoen als vertegenwoordigers van het volk, maar de rechtse politieke/ economische krachten steunen die de democratie ondermijnen en autocratische krachten vrij baan geven.
- Populisten zich voordoen als beschermers van de gemeenschap die Nederland ooit was- of zogenaamd geweest zou zijn, maar ondertussen een economie steunen gebaseerd op individualisme, concurrentie, eigenbelang en exploitatie die juist gemeenschappen uit elkaar laat vallen.

OVERWEGENDE DAT:

- De urgentie om het rechts-populistische tij te keren en deze zorgwekkende ontwikkelingen tegen te gaan extreem hoog is, zoals blijkt uit de situatie in bijvoorbeeld de VS.
- Vele goede ideeën ten spijt, er momenteel nog geen daadkrachtige gemeenschappelijke strategie is ontwikkeld om echt een vuist te maken tegen de krachten die de democratie en rechtstaat ondermijnen.
- We voor een antwoord op de populistische "zondebok-politiek" en de bredere ondermijning van de democratie niet alleen naar onze volksvertegenwoordigers kunnen kijken, maar dat een brede coalitie van politieke en maatschappelijke organisaties en groepen (waaronder activistische burgers en leden) hiervoor nodig zijn.
- Er daarom dringend een antwoord nodig is om het tij te keren en de democratie te beschermen.
- Daarvoor diverse communicatiemiddelen (in persoon, woord, geluid en beeld) nodig zijn om deze via vele communicatiekanalen te verspreiden en dat dit betekent dat er mensen en budget voor vrijgemaakt zal moeten worden.

ROEPT HET PARTIJBESTUUR OP HET VOORTOUW TE NEMEN TOT:

- Het onmiddellijk formuleren en uitvoeren van een aanvalsplan tot het stoppen van het rechts-populisme en het behoud van onze democratie.
- Het zoeken naar een zo groot mogelijke samenwerking met alle partijen die de ernst en de noodzaak tot het stoppen van het rechts-populistische tij inzien en willen opkomen voor onze democratie en rechtstaat.

- Het concreet uitwerken van een aanvalsplan dat handvatten biedt waarmee Kamerleden, politieke vertegenwoordigers, bestuurders en leden actief kunnen bijdragen aan de tegenstrategie en leert hen deze te gebruiken. Je kunt denken aan het ontwikkelen en delen van:
 - Concrete visuele voorbeelden voor het tegenspreken en ontmaskeren van de populistische retoriek.
 - Gesprekstechnieken voor het voeren van constructieve gesprekken met andersdenkenden, vanuit emotie en gedeelde waarden (i.p.v. enkel feiten)
 - Goede voorbeelden van initiatieven die de voedingsbodems voor rechts-populistische politiek verminderen. Zoals maatschappelijke bewegingen en lokale initiatieven die zorgen van mensen serieus nemen, naast hen gaan staan, en samen met hen aan oplossingen werken.
 - Een ondersteuningsnetwerk dat helpt doeners deze handvatten in de praktijk te brengen.
- Het betrekken en activeren van leden om met deze handvatten actief bij te dragen aan het keren van het rechts-populistische tij, zowel in eigen kring als via maatschappelijke actie van onderop.

Laten we samen het voortouw nemen!

We staan op tegen de ondermijning van de democratie en bieden een perspectief om samen te bouwen aan een rechtvaardige samenleving in dienst van ieder mens en voor een leefbare aarde.

En we gaan (dus niet) over tot de orde van de dag.

INDIENER:

Hugo van Liempd c.s.

ADVIES – OMARMEN:

Het partijbestuur omarmt de oproepen uit de motie. Het is van groot belang de komende campagnes en in de periodes daarna met overtuiging weerwoord te bieden aan extreemrechtse krachten die onze democratie ondermijnen en de samenhang in onze samenleving proberen te doorbreken.

Daarin moeten we samen optrekken, met onze leden, maatschappelijke bondgenoten en onze politieke vertegenwoordigers. We gaan verkennen hoe we dit het beste samen met andere (maatschappelijke) partijen kunnen bereiken. We kijken uit naar levendige discussies met leden om scherp te blijven koersen in onze gedeelde missie. Hoe je het ook wendt of keert: we gaan alle linkse en progressieve krachten de komende jaren nodig hebben voor deze opgave.

4. GroenLinks en PvdA: progressief samen in Europa

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- De leden van GroenLinks en PvdA gevraagd zijn in te stemmen met het voorstel om in 2026 gezamenlijk één nieuwe partij te vormen;
- Dit van invloed zal zijn op de toekomstige deelname van GroenLinks in onze Europese familie en andere internationale samenwerkingsverbanden;
- GroenLinks en de PvdA in het Europese verband samenwerken binnen verschillende politieke families: de Greens/EFA (European Free Alliance), en de S&D Group (Socialists & Democrats);
- De verenigingen GroenLinks en PvdA in Europees verband samenwerken binnen verschillende politieke families - GroenLinks binnen de European Green Party (EGP) en PvdA binnen Party of European Socialists (PES) - en aan beide families andere kernwaarden ten grondslag liggen;
- Lokale bestuurders via de VNG Commissie Europa en Internationaal, een vertegenwoordigende rol hebben naar diverse Europese samenwerkingsverbanden zoals het EU Comité van de Regio's en de Europese Raad;
- De partijbesturen de wens hebben uitgesproken om van twee politieke families lid te blijven en een onderzoek naar de mogelijkheden hebben uitgezet. Als het toch moet komen tot een keuze, moeten de leden van de nieuwe partij zich daarover uitspreken;
- Een politieke partij vooralsnog slechts lid kan zijn van één politieke familie; en het daarmee momenteel nog onduidelijk is of de nieuw te vormen partij lid zal zijn van de Europese Groene Partij;
- DWARS op haar congres van 31 mei een motie heeft aangenomen die de voorkeur uitspreekt aan te sluiten bij de Federation of Young European Greens;

OVERWEGENDE DAT:

- De grote Europese maatschappelijke opgaven, zoals onder andere klimaatverandering, duurzaamheid, internationale solidariteit, asiel & migratie, digitalisering en AI, wonen, veiligheid, rechtvaardige economische ontwikkeling, de bescherming van democratie, rechtsstaat en mensenrechten, defensie, en industriepolitiek vragen om een krachtige en progressieve visie en aanpak zowel binnen als buiten het Europese parlement;
- Het daarom van belang is dat we daarin als partijen een gezamenlijke en eenduidige richting en aansluiting vinden bij die Europese politieke familie die bovengenoemde prioriteiten, gericht op systeemverandering, deelt en daarbij uitgaat van waarden als sociale rechtvaardigheid, openheid, tolerantie, inclusie, respect voor minderheden, respect voor de aarde en de kracht van verbeelding;
- Er richting bepaald wordt voor de nieuwe partij, hoe zich in Europees verband politiek zo te positioneren zodat de politieke idealen zo krachtig mogelijk verwezenlijkt kunnen worden.

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- Zich uit te spreken voor het belang van aansluiting door de nieuw te vormen partij bij die Europese fractie(s) die uitgaat(n) van de hierboven genoemde waarden, toekomstgericht is en rekening houdt met de veelkleurigheid van de progressieve beweging in de Europese lidstaten;

- Opdracht te geven aan de internationale secretarissen om een voorstel met een routekaart uit werken voor de nieuw op te richten partij, hoe, waarom, en wanneer zich aan te sluiten bij de Europese familie die het best aansluit bij de hierboven genoemde waarden;
- Het fusieproces zo vorm te geven dat lidmaatschap van de Europese Groene Partij mogelijk blijft;
- In de uitwerking van deze opdracht ook op te nemen welke consequenties deze route heeft voor de politieke doorzettingskracht, de huidige samenwerkingsstructuren, de juridische en financiële gevolgen;
- In de uitwerking van deze opdracht, leden goed en transparant te informeren over de mogelijke consequenties van de verschillende keuzes die gemaakt worden binnen de routekaart;
- Dit voorstel aan de leden voor te leggen ter besluitvorming.

INDIENER:

Tara Scally c.s.

ADVIES – ONTRADEN:

Om zoveel mogelijk invloed in Europa te hebben, willen we aangesloten blijven bij de EGP én de PES. Dat sluit aan bij onze groene en sociaaldemocratische fundamenteën, en op deze manier spelen we een belangrijke rol bij linkse en progressieve samenwerking in Europa.

In deze motie wordt het belang van aansluiting bij de Europese Groene Partij benadrukt. Dat snapt het partijbestuur en steunt dat belang ook. In de motie wordt uitgegaan van het aansluiten bij één familie. Dat vindt het partijbestuur op dit moment onverstandig. De partijbesturen zijn nu in kaart aan het brengen op welke manieren we ook in de toekomst in beide politieke families gelijkwaardig vertegenwoordigd kunnen zijn. Als er een keuze moet worden gemaakt tussen de twee partijfamilies, dan is het aan de leden om daar op dat moment gezamenlijk een keuze over te maken.

5. Ecosocialistische idealen als grondbeginselen voor de nieuwe partij

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- De wereld en ons land gebukt gaan onder een grote politieke verschuiving naar rechts en extreemrechts. - Opschuiven naar het politieke midden en zo te pogen midden- en rechtse kiezers te verleiden niet zal leiden tot een rechtvaardige en linkse toekomst.
- Wij als PvdA en GroenLinks in verschillende steden juist onze linkse, groene en progressieve idealen centraal zetten als antwoord op de rechtse en extreemrechtse regeringen, hun beleid en populistische retoriek.
- We als lokale GroenLinkers als geen ander weten dat het centraal zetten van onze idealen in onze verkiezingsprogramma's, in de beleidskeuzes in onze gemeenten en in onze maatschappelijke betrokkenheid leidt tot eerlijke, duurzame en linkse steden waar inwoners keer op keer op ons blijven stemmen.

OVERWEGENDE DAT:

- Onze idealen voor een linkse en progressieve toekomst onze grootste kracht zijn in de strijd tegen extreemrechts. We daarom onze idealen in de huidige politieke context nog steviger moeten vasthouden.
- Nu we samen met PvdA, en andere links-progressieve bondgenoten, bouwen aan een brede linkse beweging we de ultieme kans hebben om deze idealen te verankeren in de nieuwe partij.
- De ervaringen en resultaten van onze lokale afdelingen, in het bestuur en gevoerde beleid in onze steden maar ook in de vele verbindingen die er lokaal zijn met activisten en organisaties waardevol zijn voor de nieuwe partij.
- De idealen in beide partijen springlevend zijn en een plek horen te krijgen in de nieuwe beweging waar we sociaal en groen verbinden;

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- We de principes en idealen van het ecosocialisme centraal willen stellen in de grondbeginselen van de nieuwe partij.

De volgende uitgangspunten daar in ieder geval expliciet onderdeel van moeten zijn:

- *“Niet de winst, maar de waarde staat voorop” / Anti-Kapitalisme*
Een onrechtvaardig systeem kunnen we niet verbeteren, dat moet worden vervangen door een eerlijk en duurzaam alternatief. Onderdeel hiervan is het invoeren van verregaande belastinghervormingen, het actief ondersteunen van coöperaties in de economie, volkshuisvesting in plaats van woningmarkt, marktwerking uit de zorg en het systemisch oplossen van armoede en dakloosheid.
- *“Alles van waarde is weerloos” / ecologisme*
Onze natuur, dieren en biodiversiteit kunnen niet zonder onze bescherming en wij kunnen niet zonder de natuur. Zowel de klimaat- en biodiversiteitscrisis zijn het gevolg van kapitalisme en dit gedachtegoed moet een basis zijn voor onze nieuwe partij. Zoals een direct einde aan fossiele subsidies, gratis openbaar vervoer, alles op alles zetten voor de klimaatdoelen en een snelle overstap naar alleen maar schone energie.

- *De zachte krachten zullen zeker winnen” / kiezen voor vrede*

We investeren volop in rechtvaardige vrede. Internationale solidariteit en inzet op vrede zijn kernwaarden van onze beweging en passen in de pacifistische traditie van onze partijen. Het is van groot belang dat we volop blijven inzetten op diplomatie, bondgenootschappen, internationale samenwerking en werken aan ontwapening waar mogelijk. We doen dit door internationale solidariteit, door te investeren in de bevolking van landen, in diplomatie, door sancties en het afkappen van banden, ook wanneer ons dat schaadt

INDIENER:

Quirijn Lokker c.s.

ADVIES – OORDEEL CONGRES:

De leden van GroenLinks en de PvdA gaan samen de nieuwe partij vormgeven en de gezamenlijke beginselen bepalen. De ideeën uit deze motie zijn een paar van de mogelijke bouwstenen daarvoor. Uiteindelijk is het aan de leden van beide partijen om gezamenlijk te bepalen welke punten worden overgenomen bij het oprichten van de nieuwe partij.

6. Ledendemocratie: de basis van onze (nieuwe) partij

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Een principebesluit over een mogelijke fusie dan wel vorming van een nieuwe partij zich heeft aangediend;
- Het partijbestuur nu al opdracht heeft gegeven aan verschillende groepen om nieuwe partijstukken dan wel -documenten op te stellen;
- Het wiel opnieuw uitvinden niet nodig is;

OVERWEGENDE DAT:

- Een open en transparante partij- en ledendemocratie de enige manier is om binnen een democratische rechtsstaat geloofwaardig en goed te functioneren;
- Alle leden van onze politieke vereniging het recht hebben te beslissen over het reilen en zeilen van onze partij en ook die van een mogelijke opvolger daarvan;

ROEPT HET PARTIJBESTUUR OP:

- Met een aankomende fusie of oprichting van een opvolger van GroenLinks, het daarvoor vormen van een open en transparante partij- en ledendemocratie, met toegankelijke procedures voor alle leden en de waarborg van hun huidige ledenrechten;
- Het garanderen dat het concreet afleggen van verantwoording door bestuurders en andere functionarissen daarbinnen vanzelfsprekend zal gebeuren, zo ook het instellen van democratische kandidaatstellingsprocedures, en het vastleggen van de uitvoering van moties in een voor alle leden toegankelijk motie-volgsysteem;
- Dit proces te doen verlopen met betekenisvolle betrokkenheid van alle partij geledingen van de betrokken politieke partijen.

INDIENER:

Marene Elgershuizen c.s.

ADVIES – OORDEEL CONGRES:

Deze motie loopt vooruit op het gezamenlijke proces van leden van GroenLinks en de PvdA om de nieuwe partij vorm te geven. Alle leden kunnen daar de komende tijd hun bijdrage aan leveren. Het partijbestuur deelt met de indieners het belang van een sterk democratisch fundament van de nieuwe partij. Hoe we daar precies in de reglementen en procedures invulling aan geven is aankomend jaar onderwerp van gesprek.

7. Transparant leiderschap en open lijsttrekkersverkiezingen

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- GroenLinks en de PvdA toewerken naar een fusie, maar dat er onduidelijkheid bestaat over de statutaire en procedurele aanstelling van het nieuwe (interim-)partijbestuur en andere bestuurlijke en politieke functies;
- De vorming van een nieuwe partij een unieke kans biedt om te bouwen aan een brede linkse beweging, een partij voor en van iedereen;
- In een tijd waarin democratische waarden onder druk staan, het van belang is dat politieke partijen het goede voorbeeld geven;

OVERWEGENDE DAT:

- Wij, de leden, zelf de nieuwe linkse beweging moeten bouwen, wat onze idealen en voltallige achterban verdienen;
- Macht een verantwoordelijkheid is die gedragen moet worden in dienst van de leden, kiezers en bredere achterban, en dat het concentreren van die macht bij een kleine groep aan de top altijd doorbroken moet worden;
- Open verkiezingen met meerdere kandidaten een ideeënstrijd faciliteren, waarbij leiders verantwoording afleggen aan de achterban en leden de concrete macht hebben om de koers bij te sturen;
- Kandidaten voor politieke- en bestuursfuncties niet bij voorbaat uitgesloten mogen worden, mits zij voldoen aan de minimale criteria die de partij aan haar politici en bestuurders stelt;

ROEPT HET PARTIJBESTUUR OP:

- Het proces tot opbouw van de democratische fundamenten van onze nieuwe linkse partij transparant te maken;
- Alle kandidaatstellingsprocedures maximaal transparant en onafhankelijk van diverse vormen van inmenging te laten verlopen;
- Standaard open verkiezingen met meerdere kandidaten te organiseren voor het politiek leiderschap en het voorzitterschap van de partij;
- Ervoor zorg te dragen dat het afleggen van verantwoording door leiders expliciet en regelmatig plaatsvindt;
- Deze principes vast te leggen als democratisch fundament van de nieuwe partij.

INDIENER:

Wiebe Westerhof c.s.

ADVIES – OORDEEL CONGRES:

Deze motie loopt vooruit op het gezamenlijke proces van leden van GroenLinks en de PvdA om de nieuwe partij vorm te geven. Alle leden kunnen daar de komende tijd hun bijdrage aan leveren. Het partijbestuur deelt met de indieners het belang van een sterk democratisch fundament van de nieuwe partij. Hoe we daar precies in de reglementen en procedures invulling aan geven is aankomend jaar onderwerp van gesprek.

8. Leden aan zet: bouw de nieuwe partij van onderop

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Partijbesturen van GroenLinks en PvdA dit historische fusieproces tot nu toe in goede banen hebben geleid;
- Tegelijkertijd tot op heden niet volledig duidelijk is hoe en op welke wijze leden inspraak hebben in het proces tot vorming van de nieuwe partij;
- De daadwerkelijke vormgeving van de nieuwe partij een ongekend grote opgave is, waarbij het niet vanzelfsprekend is dat de verschillende partijvleugels én de linkse beweging hier succesvol bij worden aangehaakt;
- Het fusieproces plaatsvindt in een tijd waarin links in Nederland historisch klein is en (extreem)rechts juist historisch groot is en links ook zelf moet veranderen om hier verandering in te brengen;
- De vakbeweging, klimaatbeweging, woonbeweging en andere sociale bewegingen opnieuw momentum hebben, en de nieuwe partij een historische kans heeft om in de eigen traditie met deze bewegingen samen te werken en ook zo de steun voor linkse politiek te verbreden;

OVERWEGENDE DAT:

- De oprichting van onze nieuwe linkse volkspartij een unieke kans biedt om een brede en sterke linkse beweging te vormen;
- Dit alleen een succes wordt als de nieuwe partij ook een basis vormt voor nieuwe politiek, breed georganiseerd vanuit de samenleving en aangevoerd door de nieuwe linkse generatie;

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- Een open participatieproces in te richten zodat alle leden kunnen meebeslissen over de structuur (te weten de statuten, huishoudelijk reglement en de organisatievorm van de nieuwe partij);
- Daartoe in ieder geval een adviescommissie op te richten bestaande uit partijleden, met het mandaat om advies te geven aan het partijbestuur over de structuur;
- Aan deze adviescommissie als uitgangspunt mee te geven dat de nieuwe partij breed in de samenleving georganiseerd wordt en hier een afspiegeling van vormt - met meer ruimte voor debat, meerstemmigheid en verschillende ideologische stromingen binnen links, waaronder (maar niet uitsluitend) sociaaldemocratie en ecosocialisme;
- In deze commissie in ieder geval afvaardiging van ledenbewegingen (zoals RoodGroen, LinksBoven en De Partij is van Ons), de vakbeweging, klimaatbeweging en Politieke Jongeren Organisaties (PJO)'s een plek te geven.

INDIENER:

Vincent Thepass c.s.

ADVIES – OMARMEN:

We steunen de wens van de indieners om via een uitgebreid democratisch proces de nieuwe partij vorm te geven.

De leden van GroenLinks en de PvdA beslissen over de uiteindelijke vorm van de partij en over de statuten en reglementen. Voorafgaand aan deze beslissing van de leden laat het partijbestuur zich in dit proces graag adviseren door een commissie waarin deze en andere groepen – zolang uitvoerbaar – zitting nemen.

9. De nieuwe beginselen zijn van ons

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- GroenLinks en PvdA vorige week een principebesluit namen over het volgend jaar oprichten van een nieuwe partij;
- Een nieuwe partij, net als elke politieke partij, haar ideologische basisbeginselen moet formuleren;
- Het duidelijk is dat GroenLinks en PvdA dezelfde idealen delen, maar er ook nog volop partijdebat plaatsvindt over de precieze koers en ideologische vraagstukken, met dank aan o.a. het visiestuk van Frans Timmermans en het discussiestuk geschreven door onze wetenschappelijke bureaus;
- Onze definitieve gezamenlijke grondbeginselen/ideologische basis moet plaatsvinden voorafgaand aan de oprichting van een nieuwe partij.

OVERWEGENDE DAT:

- De partijbeginselen niet alleen richting geven aan de politieke koers van een politieke partij, maar ook haar *raison d'être* vormen;
- We een brede linkse massabeweging willen zijn, waarin we zowel de mensen met gedeelde idealen als de mensen die de meeste baat hebben bij linkse politiek verenigen;
- We als brede linkse partij bovendien ook drager willen zijn van de strijd van buitenparlementaire bondgenoten;
- De manier waarop we de partijbeginselen vormgeven zeer belangrijk is om van de nieuwe partij een brede linkse massabeweging te maken;
- Het dus onmisbaar is dat de beginselen gedragen worden door onze beweging.

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- De wetenschappelijke bureaus het mandaat te geven de beginselen van de nieuwe partij uit te werken en deze en deze voorafgaand aan het oprichtingscongres aan de leden voor te leggen;
- Hierbij de opdracht te geven dat het beginselprogramma (inclusief kernwaarden en maatschappij-analyse en -visie) een integraal sociaal- en ecologisch rechtvaardig kader biedt voor de linkse strijd van de werkende klasse en andere gemarginaliseerde groepen, waarbij de partij als brede linkse beweging aansluiting vindt bij linkse bewegingen op straat;
- Hierbij ook de opdracht te geven een deliberatief democratisch proces met leden vorm te geven en deze waar mogelijk te combineren met politieke educatie, zodat zij op geïnformeerde wijze inspraak kunnen leveren op ideologische dilemma's over hoe wij onze idealen willen verwezenlijken, gegeven de huidige maatschappij;
- Hierbij ook diverse (ideologische en levensbeschouwelijke) groeperingen, werkgroepen, netwerken, andere gremia en de politieke jongerenorganisaties binnen/gelieerd aan de partij (structureel) te betrekken;
- De (concept-)beginselen daarnaast ook breed in de samenleving te toetsen aan de geleefde ervaring van mensen uit de werkende klasse en andere gemarginaliseerde groepen en bij bewegingen als de klimaat-, vak-, feminisme- en antiracisembeweging.

INDIENER:

Julia Matser c.s.

ADVIES – OMARMEN:

Op 11 juni publiceerden onze wetenschappelijke bureaus een voorzet voor een beginselprogramma. Het stuk is tot stand gekomen dankzij veel leden, experts, politici, maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen die meewerkten en het stuk van commentaar voorzagen.

Op het congres bespreken de wetenschappelijk bureaus deze voorzet met de leden. Daarna volgt een uitgebreid democratisch proces, waarin we samen met diverse groepen van binnen en buiten de partij de voorzet doorontwikkelen. Uiteindelijk is het aan de leden hoe een definitieve versie van het beginselmanifest eruit komt te zien. Alle leden kunnen meebeslissen.

10. Kies de ideologische koers weloverwogen

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- GroenLinks en PvdA vandaag een besluit nemen over het samengaan in een nieuwe partij en daarbij ook een discussiestuk voorligt als aanzet voor de ideologische koers;
- GroenLinks en PvdA hun gezamenlijke ideologie dus nog niet bepaald hebben;
- Onze linkse samenwerking door volksvertegenwoordigers en op officiële partijkanalen de afgelopen tijd wel een '(groene) sociaaldemocratische beweging' genoemd is.

OVERWEGENDE DAT:

- GroenLinks en PvdA een oorsprong hebben in diverse linkse ideologische stromingen, waaronder het socialisme, de sociaaldemocratie en het ecologisme;
- Hedendaagse ontwikkelingen, zoals de wooncrisis, de klimaatcrisis, en de machtsgreep van Big Tech de roep om een nieuw economisch systeem als alternatief op het kapitalisme versterken;
- Deze verschuiving ook zichtbaar is bij de nieuwe generatie van onze linkse beweging, zoals bij veel leden van DWARS en JS, die ideologische gesprekken voeren waarin het 'ecosocialisme' duidelijk naar voren komt en de 'sociaaldemocratie' wordt gedefinieerd als 'het democratisch socialisme via de parlementaire weg';
- De leden van GroenLinks en PvdA uiteindelijk een weloverwogen keuze moeten maken voor een gezamenlijke ideologische koers, met zowel een analyse van hoe de wereld nu werkt, als een maatschappijvisie voor de toekomst;
- Onze ideologische koers een integraal sociaal -en ecologisch rechtvaardig verhaal moet bieden voor de linkse strijd van de werkende klasse en andere gemarginaliseerde groepen, zodat de partij als brede linkse beweging aansluiting vindt bij de strijd van sociale bewegingen.

ROEPT HET PARTIJBESTUUR OP:

- De ideologische tradities van GroenLinks en PvdA (socialisme, sociaaldemocratie, ecologisme, ecosocialisme, etc.) te laten afwegen tegen onze analyse van de maatschappij en de belangen van de werkende klasse en andere gemarginaliseerde groepen daarin;
- Deze afwegingen mee te nemen in een open democratisch proces met leden, om tot een gedragen ideologische basis te komen, die antwoord geeft op fundamentele vraagstukken als systemische ongelijkheid, ecologische uitputting en de macht van kapitaal;
- Hierbij ook de aansluiting te zoeken met sociale bewegingen en de collectieve strijd buiten het parlement.

INDIENER:

Farah Bijl c.s.

ADVIES – OMARMEN:

Op 11 juni publiceerden onze wetenschappelijke bureaus een voorzet voor een beginselprogramma. Op het congres bespreken de wetenschappelijke bureaus deze voorzet met de leden. Dit is het startschot van een uitgebreid democratisch proces, waarin we samen met diverse groepen van binnen en buiten de partij werken aan een beginselmanifest. Uiteindelijk is het aan de leden hoe een definitieve versie van het beginselmanifest eruit komt te zien. Alle leden kunnen meebeslissen.

11. RoodGroen: Samen uit & samen thuis

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- PvdA en GroenLinks na ledenraadpleging de krachten landelijk gebundeld hebben in de Eerste en Tweede Kamer, en samen deel hebben genomen aan de Europese Parlementsverkiezingen met één lijst en één programma;
- Er in 2026 gemeenteraadsverkiezingen zijn, waar in 88% van de gemeenten GroenLinks en PvdA gezamenlijk meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen;
- Op dit congres een principebesluit voorligt over het vormen van een nieuwe gezamenlijke partij van GroenLinks en de PvdA;
- De uiterste datum voor registratie van de wijze van deelname aan de komende gemeenteraadsverkiezingen 22 december 2025 is;

OVERWEGENDE DAT:

- Bij 88% gezamenlijke deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen er ook een minderheid van afdelingen is die (nog) niet met een gezamenlijke lijst meedoet;
- Afdelingen die niet met een gezamenlijke lijst deelnemen, in de meeste gevallen geen ledenraadpleging hebben georganiseerd om tot dat besluit te komen.
- Het voor kiezers onbegrijpelijk zou zijn als GroenLinks en de PvdA fuseren, maar lokaal nog afzonderlijk opereren – of elkaar zelfs politiek bestrijden wanneer de ene partij in de coalitie zit en de andere in de oppositie.
- Geloofwaardige samenwerking vraagt om herkenbaarheid en consistentie op alle bestuurslagen – van gemeenten tot het Europees Parlement – waar GroenLinks en de PvdA nu al samen optreden

SPREEKT UIT DAT:

- Roept alle lokale afdelingen die niet met een gezamenlijke lijst meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 op om bij de coalitievorming zich in te spannen om het principe “samen uit, samen thuis” te hanteren. Dit betekent dat GroenLinks en de PvdA elkaar niet loslaten in onderhandelingen en niet zonder elkaar toetreden tot een coalitie of de oppositie;
- Roept afdelingen die nu nog niet besloten hebben om met een gezamenlijke lijst deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026, op om deze keuze expliciet voor te leggen aan de leden middels een ledenraadpleging, indien dit nog heeft plaatsgevonden. Alle leden van lokale afdelingen zouden zo de kans krijgen zich uit te spreken voor of tegen gezamenlijke deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 of het vormen van een gezamenlijke fractie na deze verkiezingen.

INDIENER:

Annerijn Vink c.s.

ADVIES – OMARMEN:

De leden hebben zich uitgesproken voor het oprichten van een nieuwe gezamenlijke partij in

2026. Het partijbestuur vindt het verstandig dat afdelingen zich voorbereiden op dit toekomstige samengaan.

Tegelijkertijd is het in onze democratische partij aan de afdelingen zelf om te bepalen of zij zelfstandig of samen met de PvdA willen deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Veel afdelingen hebben hiervoor een zorgvuldig proces doorlopen en een keuze gemaakt.

Het is aan de afdelingen zelf om de afweging te maken of zij deze keuze willen heroverwegen naar aanleiding van het principebesluit van de leden. Bij alle keuzes kan het partijbureau ondersteuning bieden als de afdelingen hiervan gebruik willen maken.

12. Keerpunt '25 - vorm een links-progressief blok

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Het kabinet gevallen is en er weer nieuwe verkiezingen aankomen;
- (radicaal-)rechtse partijen de ruimte hebben gegeven aan extreemrechts in de regering, wat geleid heeft tot een verdere normalisering van extreemrechts gedachtegoed;
- Het risico bestaat dat (overwegend) progressieve partijen in die normalisering worden meegetrokken als wij niet eensgezind een blok vormen;
- Wij een principebesluit hebben genomen om samen met de PvdA verder te gaan in een nieuwe linkse politieke beweging;
- Bredere linkse en progressieve samenwerking belangrijk is om onze GroenLinkse doelen te bereiken, en het congres het wenselijk heeft geacht om de linkse samenwerking zoveel mogelijk te verbreden naar andere linkse partijen (o.a. motie "Linkse samenwerking is meer dan alleen met de PvdA" d.d. 12 februari 2022);
- Linkse samenwerking in vele vormen en met vele partijen vormgegeven kan worden;

OVERWEGENDE DAT:

- De partijen die de (radicaal-)rechtse demissionaire regering steunen, zelfs zonder deelname van de extreemrechtse PVV, nog steeds diens beleid en ideeën blijven doorvoeren en normaliseren;
- Het antwoord daarop een resolute en zo breed mogelijke afwijzing van reactionaire en (radicaal-)rechtse politiek moet zijn;
- Het vormen van linkse samenwerking als volksfront historisch gezien een belangrijke strategie tegen (opkomend) fascisme is;
- In andere landen blokvorming recent tot grote electorale successen heeft geleid, zoals in Frankrijk met het Nouveau Front Populaire;
- Een dergelijk volksfront ook in Nederland een hoopvol alternatief kan bieden voor het rechtse afbraakbeleid, dat ook na de verkiezingen doorzet in regeringsmacht;
- Een progressief blok ook in Nederland in het verleden tot electoraal succes en een progressieve regeringscoalitie heeft geleid, met het historische Keerpunt '72

SPREEKT UIT DAT GROENLINKS, IN SAMENWERKING MET DE PVDA, HET INITIATIEF MOET NEMEN OM:

- Te bouwen aan een gezamenlijke inzet of stembusakkoord #Keerpunt25, samen met het liefst zoveel mogelijk linkse en progressieve partijen (waarbij in ieder geval gekeken wordt naar SP, PvdD, DENK, Volt, D66). Waartoe we deze partijen ook van harte oproepen om hier actief aan mee te werken;
- Samen met andere partijen op het gebied van rechtsstaat, klimaat, het bestrijden van (kansen)ongelijkheid, eerlijk delen, het herstel van een sterke publieke sector, de aanpak van de wooncrisis, arbeidsmarkt, het bestrijden van opkomend racisme en het versterken van natuur, dierenwelzijn en biodiversiteit een gezamenlijk (punten)plan op te stellen;

- In de samenwerking afspraken proberen te maken om na de verkiezingen in de kabinetsformatie samen de onderhandelingen in te gaan, waarmee het de gezamenlijke linkse/progressieve agenda #Keerpunt25 als een gamechanger in het hart van het publieke debat én machtsvorming plaatst.

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR OM:

- Voor en achter de schermen te zoeken naar mogelijkheden om tot de hierboven gewenste gezamenlijke inzet #Keerpunt25 te komen;

INDIENER:

Vincent Heerink c.s.

ADVIES – OMARMEN:

We geloven dat we samen sterk staan. In de samenleving én in de politiek. De samenwerking tussen GroenLinks en PvdA is er altijd op gericht geweest om onze politieke idealen waar te maken, waar het kan samen met andere links, progressieve partijen. Zeker in deze tijd, waarin democratie op steeds meer plekken in de wereld onder druk staat, is het nodig om samen met andere democratische partijen op te trekken. Om deze reden geloven we in de samenwerking met GroenLinks en PvdA en zullen we altijd de hand uitsteken naar andere linkse, progressieve en democratische partijen om onze idealen waar te maken.

13. We zingen de Internationale weer!

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Twee van de voorgangers van GroenLinks vroeger de Internationale zongen (PSP en CPN)
- De PvdA dit ook zingt, en we, hoe je er dan ook over denkt, waarschijnlijk richting een fusie gaan

OVERWEGENDE DAT:

- De Internationale **hét** lied is van de linkse beweging, en een mooi lied is, met veel historische significantie voor links in Nederland en wereldwijd
- De tekst van het lied een mooie uitspraak is voor onze linkse idealen, inclusief het tweede en het derde couplet
- Samen zingen een mooie en leuke sociale activiteit is om onze solidariteit en gemeenschap te laten zien

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- Er zorg voor te dragen dat GroenLinks voortaan op congressen en andere grote activiteiten weer de Internationale gaat zingen, net zoals de voorgangers van GroenLinks dat deden
- Erop te sturen dat dit op evenementen die gezamenlijk zijn met PvdA, gezamenlijk gebeurt
- Erop te sturen dat dit zo blijft na de eventuele fusie

INDIENER:

Stephan Grootjans c.s.

ADVIES – ONTRADEN:

De motie vraagt om vanaf nu te starten met het zingen van de Internationale bij evenementen van GroenLinks, bij gezamenlijke evenementen en na het samengaan in een gezamenlijke partij. Daarmee loopt de motie vooruit op het proces van de komende maanden waarin we samen met de leden van GroenLinks en PvdA de nieuwe partij gaan vormgeven. Het partijbestuur vindt dat onverstandig.

Deze oproep kan goed ingebracht worden in het proces dat we de komende maanden samen met de PvdA doorlopen. Alle leden kunnen deelnemen aan dat proces.

14. Open en inclusieve partijcultuur

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- De helft van de kiezers die bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen hebben gestemd op GroenLinks/PvdA dat heeft gedaan om strategische redenen;
- Links bij de laatste Tweede Kamerverkiezingen weer kleiner is geworden;
- Nog nooit zo weinig kiezers uit de arbeidersklasse hebben gestemd op GroenLinks/PvdA;
- Nog nooit zo weinig praktisch opgeleiden op GroenLinks/PvdA hebben gestemd;
- De steeds groter wordende kloof tussen theoretisch en praktisch opgeleiden voeding geeft aan het populisme;
- Je met de beste standpunten alleen geen brede kiezersgroepen kunt aanspreken;
- Veel Nederlanders GroenLinks en PvdA niet vertrouwen en daarom niet op ons stemmen;
- GroenLinks en PvdA door veel Nederlanders worden gezien als elitair;
- Zowel GroenLinks als PvdA nu een sterke cultuur heeft van insiders en outsiders.

OVERWEGENDE DAT:

- Alleen een groene, sociaaldemocratische volkspartij die in taal en cultuur openstaat voor alle Nederlanders de kloof kan dichten tussen praktisch opgeleiden en theoretisch opgeleiden;
- Onze sociaaldemocratische en groene idealen alleen verwezenlijkt kunnen worden, wanneer zowel theoretisch als praktisch opgeleiden zich thuis voelen en zich gezien weten bij een nieuwe, groene, sociaaldemocratische volkspartij;
- Alleen een groene, sociaaldemocratische volkspartij die middenin de samenleving staat, een huis kan bieden aan praktisch en theoretisch opgeleiden.

ROEPT HET PARTIJBESTUUR OP:

- Om bij de onderhandelingen over een nieuwe groene, sociaaldemocratische volkspartij nadrukkelijk de partijcultuur centraal te stellen.
- Deze partijcultuur houdt in:
 - Dat praktisch en theoretisch opgeleide Nederlanders zich thuis voelen in de nieuwe, groene sociaaldemocratische volkspartij;
 - Dat volksvertegenwoordigers en gezagsdragers van deze nieuwe groene, sociaaldemocratische volkspartij niet alleen worden gerekruteerd op basis van hun kennis en ervaring, maar ook op basis van hun sociale en communicatieve vaardigheden die hen in staat stellen contact te leggen met praktisch en theoretisch opgeleide Nederlanders;
 - Dat er wordt geïnvesteerd in de ombudsteams;
 - Dat deze nieuwe, groene sociaaldemocratische volkspartij in al haar (campagne)uitingen communiceert in een taal die door iedereen wordt begrepen;
 - Dat (nieuwe) leden zich gezien weten en zich welkom voelen in de partij, met name op partijcongressen;

- Dat parlementariërs, ministers, staatssecretarissen, burgemeesters en wethouders van de nieuwe groene, sociaaldemocratische volkspartij bij partijcongressen bij de ingang staan om leden welkom te heten;
- Dat er geen gereserveerde zitplaatsen meer zijn tijdens partijcongressen voor zogenaamde “prominenten”;
- Dat tijdens partijcongressen ombudsteams uit het hele land actief zijn in buurten van de gemeente waar het partijcongres wordt gehouden, waar mensen leven die minder makkelijk kunnen meekomen in de samenleving.

INDIENER:

Ralien Bekkers c.s.

ADVIES – OORDEEL CONGRES:

De leden van GroenLinks en PvdA gaan samen de nieuwe partij vormgeven. Het partijbestuur ondersteunt van harte de oproep om ervoor te zorgen dat praktisch en theoretisch opgeleide mensen zich thuis voelen bij de nieuwe partij. De ideeën uit deze motie zijn een paar van de mogelijke bouwstenen daarvoor. Het is nu nog te vroeg om met specifieke voorstellen vooruit te lopen op dat gesprek. Uiteindelijk is het aan de leden welke punten worden overgenomen bij het oprichten van de nieuwe partij. Alle leden kunnen meedoen aan het proces waarin we de nieuwe partij vormgeven. Samen komen we tot de beste ideeën.

15. Aan de slag met een nieuwe partijcultuur

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Het doel van de samenwerking tussen GroenLinks en PvdA is om een brede beweging te vormen om beter in positie te zijn om te besturen en een tegenwicht te vormen tegen extreemrechts;
- Op lokaal niveau deze tegenbeweging door middel van besturen al een feit is en het van cruciaal belang is deze positie te behouden na de gemeenteraadsverkiezingen in 2026;
- Volgend op de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 in allerlei gemeenten in Nederland voor het eerst een gezamenlijk GL/PvdA fractie in de raad komt;
- We in een aanzienlijk deel van die gemeenten ook onderdeel zullen zijn van een nieuwe coalitie en college;
- Er heel wat komt kijken bij het opstellen van een lijst kandidaat raadsleden, keuze voor een lijsttrekker, vormen van een nieuwe fractie, het voeren van coalitieonderhandelingen en het deel uitmaken van een college, al helemaal als je dat voor het eerst samendoet;
- Dit niet alleen speelt rondom de gemeenteraadsverkiezingen maar we hier natuurlijk rondom de Tweede Kamerverkiezingen al midden inzitten.

OVERWEGENDE DAT:

- Onder leden natuurlijk breed draagvlak is voor deze samenwerking, maar uiteindelijk de lokale politieke kaders die samenwerking in de praktijk moeten gaan brengen;
- De implicaties van de samenwerking juist voor lokale partijkaders groot zijn, omdat zij deze in de praktijk moeten brengen. Draagvlak onder lokale partijkaders daarom cruciaal is;
- Dit in het bijzonder relevant is voor de actieve kaderleden die zich meer op de flanken van onze beweging bevinden, die we gezien het belang van brede representatie én gezien het hierboven genoemde doel van deze samenwerking - enorm nodig hebben;
- Het een heel verdrietige zaak zou zijn als we juist aan de flanken van GL en PvdA veel van onze actieve politici en kaderleden verliezen;
- Het risico hierop reëel is;
- Dit risico verkleind kan worden door de mensen die lokaal de samenwerking in de praktijk gaan brengen goed bij dit proces te betrekken en hun ervaring met de vaak al bestaande samenwerking op lokaal niveau in te zetten, hen begeleiding te bieden en door als nieuw landelijk partijbestuur zelf uitspraken te doen over de partijcultuur van de nieuwe partij;
- Bij een “normale” fusie tussen twee organisaties al heel veel komt kijken, maar een fusie tussen politieke partijen met aanzienlijke cultuurverschillen onder tijdsdruk echt vraagt om een zorgvuldig traject;
- GL en PvdA vanuit hun eigen historie en tradities andere werkwijzen, gebruiken en gewoontes hebben als het bijvoorbeeld gaat om ledenzeggenschap, leiderschapskeuzes en het vormen van coalities;
- Er vanuit de landelijke besturen stappen zijn gezet om hiermee aan de slag te gaan maar dat er meer nodig is om de lokale afdelingen en actieve politici bij deze opgave te betrekken en passende begeleiding en advies te bieden;

- Ook voor alles wat er gebeurt en moet gebeuren rondom landelijke en Europese vorming van fracties en eventuele deelname aan een kabinet helderheid over de partijcultuur van onze nieuwe partij een belangrijke voorwaarde is voor draagvlak onder het actieve partijkader, landelijk en lokaal.

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- Op korte termijn het gesprek aan te gaan met het partijbestuur van de PvdA over de wijze waarop we als nieuwe partij de nieuwe partijcultuur gaan vormgeven, welke stappen daarvoor nodig zijn en op welke wijze landelijke en lokale partijkaders daarbij een rol krijgen;
- Die rol van lokale partijkaders serieus te nemen in dit proces, bijvoorbeeld door een gelote adviescommissie in te stellen waarin twee gedeputeerden en twee statenleden uit verschillende provincies plaatsnemen, twee wethouders en twee raadsleden uit 100.000+ gemeenten waar GroenLinks en PvdA deze periode deel uitmaken van het college en minstens twee kleinere gemeenten ook een wethouder en een raadslid aansluiten en hierbij wellicht ook een afvaardiging van de fracties uit de Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement aan te laten sluiten;
- Voor het volgende landelijke congres de leden te informeren over de voortgang van deze gesprekken en op welke wijze in samenspraak met de hierboven genoemde adviescommissie het nieuwe partijbestuur op basis hiervan uitspraken zal doen over de partijcultuur van de nieuwe partij en deze waar relevant zal laten landen in de stukken die bij de oprichting van de nieuwe partij ter vaststelling worden voorgelegd aan de leden (denk aan een beginselen programma, statuten, huishoudelijk reglement);
- Binnen het budget voor de fusie ook ruimhartig geld en capaciteit vrij te maken voor begeleiding van de lokale afdelingen en fracties die ondersteund willen worden in het traject naar een gezamenlijke PvdA/GroenLinks afdeling en fractie en over dit aanbod alle lokale afdelingen actief te benaderen.

INDIENER:

Floor van der Zel c.s.

ADVIES – OMARMEN:

De basis van een sterke politieke partij zit in jullie: onze leden, vrijwilligers, politici en bestuurders die samen elke dag werken aan het waarmaken van onze idealen. Goed met elkaar samenwerken in een prettige partijcultuur is van grote waarde. We pakken graag de handschoen op om te werken aan een goede partijcultuur. Daarnaast zal het partijbestuur ervoor zorgdragen dat alle afdelingen en fracties ondersteund worden bij het samengaan in een gezamenlijke partij.

16. Duidelijke taal

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Het kiezerssegment voor linkse partijen al jaren krimpt;
- De term 'links' voor veel kiezers een onduidelijk begrip is;
- GroenLinks-PvdA ondanks alle sociale en solidaire idealen door veel kiezers wordt beschouwd als een verband van twee elitaire partijen, dat geen rekening houdt met hun behoeften.

OVERWEGENDE DAT:

- Medewerkers van campagne team, landelijk bureau et cetera overwegend theoretisch zijn opgeleid en weinig ervaring hebben met o.a. praktisch geschoolde mensen, mensen die in armoede leven en nieuwe Nederlanders;
- Dit invloed heeft op taal en toon van de communicatie en maakt dat onze boodschap niet voor alle kiezers duidelijk of invoelbaar is;
- Accenten worden gelegd die niet aansluiten bij de beleving van veel kiezers;
- Veel kiezers niet op de hoogte zijn van concrete voorstellen waarmee GroenLinks-PvdA hun situatie wil verbeteren, of van de resultaten die al door deze partijen zijn behaald.

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- Een netwerk te formeren dat zich richt op toegankelijke communicatie die een snaar kan raken bij nieuwe groepen kiezers;
- Voor dit netwerk leden uit te nodigen die de volgende groepen vertegenwoordigen of hiermee in contact staan: praktisch opgeleiden, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een laag inkomen, senioren en jongeren;
- Te organiseren dat campagne teams en vaste medewerkers zich door dit netwerk laten adviseren over te benadrukken thema's en over woordkeuze en communicatievormen en dat scripts en ontwerpen zoveel mogelijk door mensen uit bovengenoemde groepen worden beoordeeld;
- Te waarborgen dat wijzigingen in de communicatiestijl geen invloed zullen hebben op politiek-inhoudelijke keuzes.

INDIENER:

Esther Postema c.s.

ADVIES – OMARMEN:

Het partijbestuur onderschrijft de oproep in de motie.

Onze missie om een brede linkse volkspartij te zijn heeft baat bij communicatie die iedereen in Nederland weet te bereiken en overtuigen. Veel van de voorgestelde initiatieven uit deze motie lopen daarom al, en we nemen de oproep uit de motie ter harte om daarmee door te gaan en onze activiteiten uit te breiden.

17. Going out with a bang! – een afscheid in stijl

Het GroenLinks-congres, gehouden op 21 juni 2025;

CONSTATERENDE DAT:

- Op het moment van schrijven een ledenreferendum loopt over de vraag of de PvdA en GroenLinks in 2026 zouden moeten opgaan in één nieuwe politieke partij

OVWRWEGENDE DAT:

- Het de verwachting is dat deze vraag overweldigend met 'JA' zal worden beantwoord
- De linkse beweging hiermee een nieuw en hopelijk glansrijk hoofdstuk ingaat
- Dit tegelijkertijd het einde inluidt van onze mooie vereniging
- Wij met trots en vreugde mogen terugblikken op ruim 35 jaar GroenLinks-geschiedenis, vol hoogtepunten, lessen, inzichten, anekdotes en kabinetsdeelnames (o nee, dat dan weer niet)
- Wij de successen mogen vieren die het lokale bestuur in toenemende mate boekt, met steden en dorpen die steeds groener kleuren, sociaal innoveren, volop verduurzamen, betaalbaar bouwen, de kansengelijkheid vergroten en nieuwkomers, diversiteit en veelkleurigheid met warmte verwelkomen
- We maar 1x kunnen stoppen en dat beter goed kunnen doen
- We daarom in stijl afscheid willen nemen van GroenLinks – *going out with a bang!*

VERZOEKT HET PARTIJBESTUUR:

- In 2026 een groots en legendarisch afscheidsevenement te organiseren, inclusief feest, om op grandioze wijze afscheid te nemen van het fenomeen GroenLinks
- De geschiedenis van GroenLinks te vereeuwigen in een boek of tijdschrift, waarin alle lagen van de partij aan bod komen (TK, EK, EU, lokaal, DWARS, werkgroepen)
- De kracht van het lokale bestuur te vieren en daarom een speciale katern op te nemen voor de grootste GroenLinks-successen die de afgelopen jaren in de steden en dorpen zijn geboekt (tevens mooi campagnemateriaal! 🥳)
- Dit drukwerk in een n.t.b. fysieke oplage uit te brengen en in digitale vorm gratis beschikbaar te stellen aan de leden"

INDIENER:

Ashley North c.s.

ADVIES – OMARMEN:

Als GroenLinks opgaat in een nieuwe gezamenlijke partij, dan moeten we in stijl afscheid nemen van GroenLinks. Het is belangrijk om onze rijke historie, politieke hoogtepunten en prachtige mensen samen te eren. Om samen een goede overgang te maken naar een gezamenlijke toekomst, om lessen vast te houden, en ook omdat we er nu al naar uitkijken.